

Josef Pecinovský - Index vitality

"Váš index vitality klesl na 100,41, pane Lugano."

Referent Merano pronesl tuto větu suchým úředním tónem, jako kdyby oznamoval kvóty pro sklizeň rajčat. Popravdě řečeno, ani se od něj jiný způsob podávání špatných informací nedal očekávat. Tuto zdrcující skutečnost už nepochybně oznámil tisícovkám postižených, a nepochybně jednou nastane chvíle, kdy jiný referent oznámí totéž i jemu. Zatím však byl od toho kritického okamžiku značně vzdálen. Ač už prošedivělý, přesto držel své silné tělo zpříma a košile byla přímo nabitá svaly. Dvaatřicet zdravých zubů se na Lugana trochu usmálo. Nebylo to však nic víc než profesionální grimasa.

"Co jste říkal, pane Merano? zbystřil pozornost pan Lugano. Nezdálo se však, že by jím informace, která se dostala k jeho uším, nějak otřásla.

Lugano byl o poznání mladší než jeho protějšek za stolem obtěžkaným razítky, sklenicí s drůzou tužek, ořezávkem, těžítkem a zvláštním přístrojem. Jeho tvář byla snědá a vráscitá, to proto, že její nositel se denně dlouho pohyboval na přímém slunci. Žáda již neměla tu ideální křivku a ruce velké jako lopaty byla pokryty tvrdými mozoly. Nedbale nasazené manšestrové sako nesměle poodhalovalo, že pan Lugano patrně již dávno přišel o ideální štíhlou linii, ale to časté škubání v srdeční krajině nemohlo zjistit oko žádného člověka, o něm věděl jenom Lugano sám.

"Jde přece o váš index vitality, pane Lugano," opakoval dost otráveně Merano. "Předvolali jsme vás v souladu se zákonem, protože k včerejšímu dni poklesl váš index vitality ke kritické hranici."

"Dobře, dobře," bručel Lugano. "Ale kvůli tomu mne snad nemusíte vytrhovat z práce. Dozrává kukuřice a taky jsem chtěl postavit nový plot..."

"Neznevažujte, prosím, úřední výkon," zpřísnil hlas Merano. Nestávalo se, že by na tak závažnou skutečnost reagovala některá ze stran takto cynicky. Byl připraven na vyděšený pohled, roztřesené ruce, ústa neschopná cokoli vyslovit, možná očekával i slzy, dokázal čelit prosbám i úplatkům. Na leccos si zvykl za svým šedým stolem, jen ne na takovéto flegmatiky.

"Já vám nerozumím," pokračoval Lugano. "Podívejte se, mně stojí práce..."

"Vaše práce v tuto chvíli není důležitá, pane Lugano. Ostatně pokud se nezamýšlíte nad svou další existencí, bude ji muset dokončit někdo za vás."

"A proč by to kdo dělal. Ostatně... nemám, nikoho. Žena mi zemřela... dost dávno, a syn odešel, je to už osm let, za moře. Žiju sám na své farmě. Zůstal mi pes, a ten umí jen štěkat. Orat, sít i sklízet musím sám. Dělal jsem to vždycky sám."

"V souladu se zákonem." spustil Merano svůj úřední kolovrátek, "jsem povinen ihned poté, co váš index vitality klesne pod hodnotu 101, vás předvolat na úřad a seznámit vás s touto skutečností. Jistě je vám známo, že jako jeden z mála lidí v našem okrese si vůbec pravidelně nekontrolujete svůj index vitality, přestože je to vědeckými kapacitami vřele doporučováno. Může se pak stát, že dojde k předčasné amortizaci."

"Co to pořád tady blbnete s nějakým indexem?" rozhořčil se Lugano. "Mě to nezajímá."

"Cože, vy nevíte, co to je index vitality?" divil se dost upřímně úředník.

"Ne, a nechci vědět."

Meranem tato slova silně otřásla.

"Neberte, prosím, pane Lugano, na lehkou váhu to, co vám tady teď říkám. Naše země je přelidněná a není schopná uživit všechno obyvatelstvo. Právo na život si musí každý člověk zasloužit. Proto měříme index vitality. Je to objektivní míra životaschopnosti každého jedince. Nikdo, zdůrazňuji, nikdo není z této povinnosti vyňat. Prověřujeme ministry, úředníky, dělníky,

vědce, umělce i rolníky. A váš index klesá ke kritické hranici. Humánní společnost vám tuto skutečnost oznamuje včas, abyste se dokázal s odchodem vyrovnat, anebo, pokud ještě dokážete sebrat všechny síly, zabránil předčasnému konci."

"Jakému konci?"

"Pokud váš index vitality do jednoho měsíce od tohoto dne nestoupne na 101, budete dehumanizován."

"Co je to?" pokrčil Lugano rameny vstříc cizímu slovu.

"Pro společnost nebudete potřebný, protože budete spotřebovávat víc než dokážete vyprodukovat. Nemůžeme vás živit jen tak, zbůhdarma. To jistě uznáte. Proto buď stoupne vaše výkonnost alepší se váš zdravotní stav, nebo..."

Lugano trochu zbledl.

"Co to je, to vaše nebo? Vy mě chcete odkráglovat!"

"Říkejte si tomu jak chcete, ale v principu máte pravdu."

"Co to tady plácáte za hovadiny? Já mám svoji farmu a o nikoho se nestarám. Od nikoho jsem nikdy nic nedostal a taky nechci. Když potřebujete mlíko nebo obilí, tak vám to dodám, a víc po mně nechtějte."

Sebral čepici a chystal se k odchodu.

"Počkejte, pane Lugano," zarazil ho úředník. "Zdá se, že tuto záležitost berete na lehkou váhu. Nedělejte to. Za svou osobu vám doporučuji, abyste se nad sebou zamyslel. Kupte si nějakou příručku, která vás poučí, co dělat v podobném případě jako je ten váš. Ještě máte čas. Můžete jistě leccos zlepšit. Já nevím, která ze složek vitality způsobila váš kritický stav, to mi přístroje neřeknou. Nemám také víc času se tady s vámi zdržovat. Ale když vás pozveme podruhé, jistě už tušíte, proč se tak stane."

"Dejte mi pokoj," vykřikl Lugano a narazil si čepici až na uši. "Jestli se tady někdy ukáží podruhé, tak jen proto, abych vám vysolil pár facek," dodal a jeho rozhořčení se promítlo do síly, kterou věnoval uzavírání dveří. Budova se otřásla. "Hm, zdá se, že vitality mám ještě dost," dal se do smíchu.

"Blbost, jenom blbosti, na nic jinýho lidi ten čas nemají," říkal si Lugano nahlas, když usedal na kozlík a bral do ruky opratě. "Jedeme Ferdo," a na ten pokyn se drobný grošovaný koník vydal do poměrně hustého provozu. Koňské spřežení na ulici přeplněné automobily bylo zjevným anachronismem, ale Lugano už byl takový. Odmítal veškerý pokrok, který překračoval meze dané vynálezem parního stroje či vodního kola. Nekupoval noviny, doma neměl rádio ani televizi, právě tak jako jeho otec i jeho otec. Jistě by pro něj nebylo problémem pořídit si automobil, ale když si představil tu smradlavou kašlající obludu, cítil se s Ferdou hned lépe.

Ferda byl na automobily navyklý, ale dnes to bylo poprvé, co se s ním Lugano dostal až do centra města. Vlastně tam zatím nikdy nebyl, své záležitosti vyřizoval na své farmě, a zajížděl jen na nákup a prodávat mléko a obilí. Jedním z mála ústupků vůči jeho předsevzetím bylo zavedení elektrického proudu. Dlouhou dobu jeho farma odolávala této technické vymoženosti, až nakonec neodolala. Můj táta by se styděl svítit elektřinou, říkal si tehdy Lugano, ale nakonec se s pohodlným svícením na otočení knoflíku a bezpracným čerpáním vody ze studny smířil.

Tak já jsem parazit a oni mě nechtějí živit, říkal si vztekale a nechápal, co mu to ten suchý chlápek vlastně povídal. Nezajímal se nikdy o zákony a o nikoho se nestaral. Byl přesvědčen, že touhle návštěvou je všechno odbyto, ale to, co ten podivný pan Merano říkal, ho nenechávalo v klidu, a tak zapomínal, že drží v ruce opratě.

Ferda si nevěděl rady se světelnými signály na křižovatce, i když je otázkou, jak by si s nimi poradil jeho pán, kdyby byl ochoten vnímat okolí. Z polosnění probudila Lugana až vzteká slova zrudlé tváře vyklánějící se z lichoběžníkového okénka posledního modelu samohybu.

"Co tady děláš, ty křupane? Asi máš index menší než sedmdesát, tebe už dávno měli dehumanizovat!"

Než se Lugano vzpamatoval a uklidnil Ferdu, byl naleštěný vůz v trapu. Koník se trochu plašil, a tak zastavili u chodníku. Lugano seskočil a uklidňoval Ferdu, kterému se okolní prostředí zjevně nelíbilo. I on měl raději louky a les než tohle lidské mravenčení. O kus dál spatřil Lugano stánek s novinami a najednou ho praštila do očí barevná obálka.

JAK ŽÍT S NÍZKÝM INDEXEM, stálo na ní červenými písmeny. Ani nevěděl, jak došlo k tomu, že se brožurka stala jeho vlastnictvím. Ještě na chodníku v ní trochu zalistoval a tu slyšel, jak mu kdosi šeptá přímo do ouška:

"100.41. 100.41. Zdravotní složka neobyčejně nízká. Zdravotní složka..."

Rozhlédl se, ale nikoho neviděl. A pak si uvědomil, že je to naprosto stejné číslo, které už dnes zaslechl z úst pana Merana. Jak je možné, že se s ním setkává znovu zde? Otáčel se a cípy jeho těžkého saka vlály kolem. Tu těsně kolem něj prošel mladík asi tak kolem dvacítky, v ošoupaných džínách a vlasy do půli zad. A šepot na okamžik změnil svou notu: "Index optimální, 117.2."

Lugano pochopil, že tohle patřilo k tomu mladíkovi.

Pak zjistil, že stojí na malé čtvercové ploše a před svýma očima má ciferník. Kdyby nevěděl, oč se jedná, myslel by si, že je to osobní váha.

"Jakto, že ten kluk má 117? Jak to, že on jenom 100? A kdo to tady mluví? Co vlastně znamenají ta čísla?"

Trochu ho zamrazilo. Co to říkal Merano o nějaké přelidněnosti? Pravda, je tady plno lidí, ale tak tomu přece bylo vždycky?

Usedl znovu na kozlík, praskl bičem a vůz se pomalu rozjel. Lugano otevřel knížku, ale pochopil, že za jízdy toho moc nepřečte. Neměl s sebou brýle. To, že musel vyplňovat účty a daňové přiznání, ho před třemi lety přivedlo k očnímu lékaři, což byl jeden z mála kompromisů v jeho odporu proti civilizaci, které udělal. Jeho srdce, občas nerytmicky bušící, a často tísnivě svírající hrudník jej k lékaři zatím nedohnalo.

Hodil knížku do kabely, a v tu chvíli litoval, že za ni vyhodil těch pár nikláků. Zkusil si hvízdát, ale melodie se mu nějak nedařila. Nechápal, co se to s ním děje. Pravda, ten člověk mluvil o ukončení života, ale copak se Lugano už několikrát neoctl na prahu smrti?

Zatím mu hlava pevně sedí na krku.

I tenkrát, když si kosou málem usekl nohu a hrozilo mu, že vykrvácí, se dokázal usmívat. Nemocné srdce bral na lehkou váhu, i když věděl, že ho může zabít vlastně kdykoli. Tak co je mu odporne na tom, že ho chce nechat zabít hubený ouřada kvůli nějakému pošahanému indexu vitality?

Uslyšel prudký náraz. Když se ohlédl, spatřil motocykl úplně zaklíněný do masky velkého nákladního vozu, který teď stál šikmo přes ulici. Z naleštěného harleje začaly šlehat plameny a zkroucená postava ležela nehybně o pár metrů dál. Píllba se pomalu valila směrem k chodníku a trvalo chvíli, než se zastavila.

Dav se shlukoval kolem, ale nikdo se neměl k tomu, aby hasil hořící motocykl, a taky se nikdo neměl k tomu, aby pomohl nehybnému, mladíkovi, kterému vytékala z velké rány na hlavě tmavě zbarvená krev. Lugano nechápaly jak se mohlo stát, že se ocitl v první řadě zvědavců. Nevěděl, co se to děje s jeho myšlenkami. Měl bych se sehnout a podívat se, co se dá udělat, říkal si, ale nehýbal se, a nehýbal se nikdo z ostatních přihlížejících. Siréna se přirítla prostředkem ulice a vyběhli z ní dva muži s nosítky. Prorazili si cestu davem a poklekli u nešťastníka.

Jeden z nich pomalu prosahával chlapcovy končetiny, pak se mu podíval do očí.

"Komplikovaná zlomenina stehenní kosti, těžký otřes mozku. Všechno je jasné, Bernarde."

"Jo," odpověděl druhý, sáhl do brašny a vytáhl skleněný tubus. "Jen tak pro formu, aby bylo vše podle předpisu," podotkl a přiložil tubus k chlapcově čelu: Lugano stál tak šikovně, že mohl přes jeho rameno vidět na malý displej.

"Sto sedmnáct. To stačí akorát na šest týdnů. Léčení by trvalo nejméně půlroku."

"Tak ať to má za sebou," odpověděl ten první a přiložil ke spánkům zraněného dvě elektrody, od nichž vedly izolované dráty směrem do kabely.

"Ne, ne, já nechci, nedělejte to," ozval se náhle z chlapcových úst slabý hlas.

Pak se jeho tělo prudce zachvělo v silné křeči, zkroutilo se, oči pohlédly k nebi a znehybněly.

"Hej, máme tady další karambol," hlásil druhý chlápek.

"Tak jedem," začali balit své nádobíčko.

"Co jste to udělali?" vyhrkl najednou Lugano.

"Uhněte, starej, musíme jet dál."

Lugano neuhýbal.

"Vy jste ho zabili!" křičel rozhořčeně Lugano. "Jako dobytek. Porazili jste ho jako nemocné dobytče!"

"Co má bejt?" ohradili se. "Máme další případ."

Lugano se přistihl, jak cloumá tím bílým pláštěm.

"Jsi vrah, slyšíš, jsi vrah. Sám jsi říkal, že mu nic není."

"Máme ho vzít rovnou do blázince, šéfe?" ptal se ten druhý.

"Ne, proč, podívej se, brzy si pro něj přijdeme. Koukni, kde má index."

Lugano pochopil, že se přitom dotkl onoho kovového válce, který nebyl ničím jiným než měřičem indexu vitality.

Zděšeně se pustil klop bílého pláště a ustoupil. Nechápatě hleděl za nimi, nerozuměl tomu, proč on jediný je pobouřen takovou nelidskou událostí a jak je možné, že ostatní s cynismem přihlížejí smrti mladého člověka a neudělají nic pro jeho záchranu.

"Stejně jste vrazi," šeptal Lugano.

"Kdyby ho nezabili, trápil by se zbytečně šest týdnů," řekla žena už ne mladá, která z nevelké vzdálenosti sledovala Luganův spor. "Je to humánnější."

"Co to pletete, dámo," divil se Lugano. "Mohl se přece vyléčit."

"Nemohl," zněla odpověď. Nevěděl, zda to řekla lítostivě, ale v jejím hlase vycítil náznak citu.

"Měl příliš nízký index vitality."

"Jak to, přece říkal sto sedmnáct?"

"Za šest týdnů pobytu v nemocnici by klesl na rovnou stovku, a do vyléčení by bylo ještě daleko,"

"Ale kdyby se pak uzdravil, index by opět stoupl..."

"To ano, ale v naší společnosti přece nemůže žít nikdo s indexem menším než sto." poučovala ho jako školáka.

"A vy s tím souhlasíte?"

"Co je to za řeči, pane?" ohradila se. "Udělalajsem vše, abych osvětlila váš pomatený mozek. Vidím, že váš index brzy klesne hodně hluboko. Zamyslete se nad tím, pokud chcete takto uvažovat."

Obrátila se a odešla. Dav se mezitím rozptýlil. Ani Lugano tady neměl co pohledávat, proto švihl bičem a těšil se, až se dostane pryč z tohoto dusného města. Ale tíhu, která mu ležela na duši, nedokázala sejmout ani noc plná neklidného spánku.

Podožil krávy, nakrmil čuníka a slepice, nasypal Ferdovi do žlabu, prodiskutoval s králíky problematiku lišáka, který se po nocích potuluje kolem, sesbíral vejce a ukrojil si mohutný krajíc chleba, namazal máslem a dal se do jídla. Zapíjel čerstvým mlékem...

Bylo půl osmé a den se klubal do pošmourná, ale nezdálo se, že bude pršet. Kousal do chleba a teprve teď měl čas přemýšlet nad tím, co se mu vlastně včera přihodilo. Na umaštěném stole, vedle špinavého talíře, ležela malá knížka. Chtěl ji vyhodit a zapomenout na ni, pak ji však pozvolna otevřel. Chvilí si v ní nervózně listoval a pak se najednou začtl.

Šlo mu to špatně, nečetl už dlouho nic jiného než reklamní letáky a účty. Ale při četbě cítil, že se tady kolem něho děje něco velmi podivného, něco, s čím se zatím nesetkal a co ho zatím naprosto nezajímalo. Žil izolován od lidí a nepozoroval ty změny, které zasáhly společnost. Neměl se sice nijak zvlášť dobře, ale také neumíral hladu, farma docela vynášela, a když byl suchý rok, utáhl si opasek. Odstavce o regulaci stavu obyvatelstva projel rychle, statistickým údajům nerozuměl a ani neměl snahu jim porozumět. Zajímala ho kapitola o individuálním indexu jednotlivce.

Dočetl se v ní, že index vitality je tvořen součtem čtyř dalších indexů, které samy o sobě jsou pomocnými údaji a nevadí, i kdyby jeden z nich byl třeba roven nule.

Především tady byl index výkonnosti, který vyjadřoval iniciativu člověka při společensky prospěšné práci. Dále se Lugano setkal s indexem zdraví, a pochopil, že to byl ten kámen úrazu, který v kombinaci s indexem výkonnosti zahubil včera odpoledne zraněného mladíka. O kus dál našel jakýsi index spotřeby, kterému už vůbec nerozuměl. Jen malá kapitola byla věnována indexu za zvláštní zásluhy, a neřekla Luganovi vůbec nic.

Zbytek knihy se zabýval kombinováním jednotlivých indexů, vypočítával lidské typy a zdůrazňoval, že při střídavém a pracovitém životě se může průměrný jedinec dočkat poklesu indexu vitality na kritickou hranici zhruba v šedesáti letech, zvláště zdatní i o deset či patnáct let později. Luganovi bylo třiačtyřicet.

Když prolistoval celých sto stránek, byl zmaten víc než na začátku. Nikde se totiž nedočtl, co má udělat, aby svůj index vitality zvyšoval...

Hodil knížku do kamen..

Rozhodl se, že se na nějakého pana Merana i na nějaký index vitality vykašle. Zůstane tady, na farmě, sám se svým dobyt看em, políčkem i zahrádkou, co se mu tady může stát. Naprosto ho přece nezajímá, jak žijí lidé tam ve městě, on tady má životního prostoru dost a žádné přelidnění necítí.

Vzal motyku a šel na zahrádku. Plevel se příliš rozmnožil na trochu zanedbaných záhonech. Hlávky zelí téměř zarůstaly pětourem. Dal se do práce a úplně zapomněl na nepříjemnosti, které mu připravil včerejší den. Hvízdal si, vytrhával plevel, vršil jej na hromadu a s radostí pozoroval hlávky, které stály vyrovnané v řadě a zdálo se, že se na něj usmívají.

"100.41. 100.41," slyšel najednou jakýsi šepot a srdce se mu téměř zastavilo. Rozhlédl se. Nikdo tu nebyl, a přesto zřetelně slyšel ta čísla, která mu včera přivodila téměř infarkt. Pak poznal, že slova se šíří zdola. Sehnul se, chvíli lezl po čtyřech, až pochopil, že s ním hovoří jedna zvlášť urostlá hlávka zelí.

Neovládl se. Zvedl motyku a rozsekal tu drzou zeleninu na několik kusů. Na udusanou půdu se vykutálela malá kovová kulička. Zvedl ji k očím. I bez brýlí viděl, že je opatřena maličkou stupnicí a ručička se dotýkala červené hranice. Čím víc přibližoval ten drobný předmět k očím, tím lépe slyšel to číslo.

Hodil kuličku na zem a rozšlápl ji jako larvu mandelinky.

Když otvíral vrátka, uslyšel další měřič, který byl zamontován do sloupu. Nechal ho být a chtěl se před tím přívalem slov schovat doma, ale nepomohlo to. Kukačky nekukaly, kukačky ho informovaly o indexu vitality.

Prohledal všechno a zničil přinejmenším čtrnáct kuliček.

"Kde se tady bere to svinstvo, kdo mi to sem nasadil?" nepřičetně řval. Zničil při tom docela zachovalou židli.

Když vešel do chlívku a pašík mu místo chrochtání oznámil, že jeho index vitality se blíží kritické hranici, zaplnily se mu oči slzami.

Pak se rozčílil.

Ne, ne, pane Merano, takhle ne.

Jen nesměle nakoukl do stáje, jestli s ním Ferda také nebude mluvit. Nakonec našel jeden měřič vitality v biči a druhý v rozporce. Oba snadno zlikvidoval. Když usedal na svůj vůz a švihal bičem, neexistoval podle jeho názoru v jeho domácnosti ani jediný měřič indexu vitality.

"Co jste mi to nasadil domů za vši?" vykřikl na Merana a vysypal mu na stůl tučtí rozbitých indikátorů. Předtím se musel doslova probojovat jeho předpokojem, předstihnout dvě desítky čekajících a zasadit jednu ránu tajemníkovu, který se zoufale snažil Luganovi zabránit ve vstupu. Merano si klidně přeměřil tu hromádku drti.

"Tyto indikátory rodí váš nízký index vitality," podotkl Merano a Luganovi se zdálo, že se mu vysmívá. "Množí se samy, a to tím víc, čím se chováte méně rozumně."

"Nestojím o takové smetí. Nikdo mi nemusí připomínat, že jsem zralý do rakve. Když nějaký najdu, udělám s ním tohle," a rozšlápl další kuličku.

"Zbytečně si škodíte, pane Lugano," řekl klidně úředník. "Podívejte se. Tím, že jste zničil naše indikátory, jste narušil svou psychiku a docílil jen toho, že váš index vitality poklesl o dvě setiny. Máte teď už jen 100.39. Pokud budete každý den vyvádět takovéhle hlouposti, nepomůže vám za třicet dní už vůbec nikdo, a já ze všech nejméně."

"Vážený pane Merano," řekl už trochu klidněji Lugano. "Já chci mít klid. Mám svou farmu a nic víc mě nezajímá.."

"Ať vás něco zajímá nebo ne, pane Lugano, ač jste izolován na své farmě, přesto zůstáváte nadále příslušníkem naší společnosti a právě tak, jako se na vás vztahují daňové zákony, právě tak se na vás vztahují i ostatní. Daně, pokud vím, platíte řádně, a od ostatních pravidel společného soužití se hodláte distancovat?"

"Přestaňte mi blbnout hlavu," zvýšil opět Lugano hlas. "Chci vám jen říct, že uděláte nejlépe, když se mnou přestanete počítat. Myslel jsem si, že s váma bude nějaká dohoda, ostatně rád vycházím s úřady po dobrém, ale takhle... Jestli mi někdo z vás přijde na farmu, přivítám ho brokovnicí."

"Uklidněte se laskavě, pane Lugano. Patrně nejste vůbec seznámen s tím, že snížení indexu vitality je hlavním trestem našeho trestního zákoníku. Jeden výstřel z brokovnice může být oceněn i ztrátou pěti bodů. A ve vaší situaci - výsledek si snad dovedete představit."

Něco se v Luganovi zlomilo.

"Tak mi aspoň prozradte, co mám dělat, abych unikl té vaší - dehu-manizaci."

"Víte, nemám to v popisu práce, na to jsou advokáti. Ale vy jste trochu zvláštní případ. Společnost má samozřejmě zájem na tom, aby její příslušníci vydrželi v aktivním věku co nejdéle. Ale i oni pro to musejí něco udělat. Znamená to vystříhat se všech škodlivin, kouření, alkoholu, včetně piva, o drogách nemluvě. Jíst střídavě, vést pravidelný život, a vytrvale, svědomitě a poctivě pracovat. Samozřejmě se jedinec nesmí dopouštět trestných činů. Jistě víte, že nemáme vězení, pokles indexu jako trest je dost výstražným mementem... Je to velmi jednoduché. Kupříkladu já jsem tak starý jako vy a mám index vitality dobře o deset vyšší než vy, a to jen proto, že dodržuji tato pravidla. Lituji, víc času na vás nemám. Za dveřmi čekají zákazníci."

Lugano chtěl pronést na adresu těchto zákazníků pěkně pepnou poznámku, ale ta neuvážená slova včas spolkl.

"Tak vás prosím, abyste aspoň uklidili ty vaše malé štěnice. Nevydržím to s nimi."

"Proč? Žijete s nimi přece od narození."

"Jak to? Nikdy jsem nic takového doma neměl."

"Ale měl. Ovšem, pokud váš index převyšoval sto jedna, byly prostě - no, zticha. Až se váš index opět zvýší, a já vám to z celého srdce přeju, opět zmlknou. Tím, že jich pár zničíte, si nepomůžete. Samy se rozmnožují, jsou prostě všude, kam se podíváte. I tady, v této místnosti. Kdybyste se soustředil, slyšel byste, jak vám oznamují, že se pomalu blíží konec..."

Lugano nepoděkoval, a ani nevěděl, jak se octl venku. Dral se davem na chodbě, který se na něj díval dost nenávistně, ale místo nadávek, které mu vmetla do tváře objemná žena, neslyšel nic jiného než čísla 100.39, která se k němu sypala ze všech stran. Ze stěn, z oken, z podlahy, z plivátka, kabelek návštěvníků, a nezbavil se toho šepotu ani na schodech, až konečně svlékl sako a zjistil, že se tu jedna štěnice přichytila zezadu na límci. Dalo mu dost práce ji utrhout, měla v sobě nějaké malé háčky, které dost pocuchaly starou tvídovou strukturu. Měl dobrý pocit uspokojení, když se mu podařilo štěnici zašlápnout. To křupnutí na něj působilo o poznání lépe než obdobný konec kupříkladu švába.

Doma se dal do práce. Pečlivě vymyl velkou bandasku na mléko, a pak se dal do sbírání. Kuličky, ne větší než zahradní maliny, pomalu přikrývaly dno konve, než narazil na zlatý důl. Ze stropu v kuchyni jich nožem vydloboval dobře šedesát, další našel v popelu, i ve žhavém ohništi. Prometl dlouho nevymetané kouty a smetákem jich zpod postele vydoloval přinejmenším dvacet. Ten zvuk, který mu unisono připomínal jeho fyzický i psychický stav, brzy vnímal jako jednotvárný včelí bzukot, a přestal mu věnovat pozornost. Vysypal všechny květináče a hladina kuliček se o poznání zvýšila. Dvě štěnice našel dokonce i v uzamčené pokladničce, kam dával své drobné úspory. Konev přímo duněla. To už nebyl šepot, to byl zvon. Vymetl půdu, prosmýčl sklep, a než nastal večer, vyvezl zpoloviny plnou konev na skládku vzdálenou něco přes půldruhého kilometru. Tam založil velký oheň a všechny kuličky s nesmírnou radostí naházel do plamenů.

Sotva dojel domů, pochopil, že nic nezískal. Hned první kráva ho informovala o tom, že jeho index vitality poklesl na 100.37.

Pochopil, že tento souboj je předem ztracen. Ty kuličky se budou množit, dokud jeho index bude mimo normu. Vskutku, do včerejška si jich ani nevšiml, teď jich našel doma několik set. A co bude zítra, co pozítří? Kuliček se nezbaví. Kamkoli půjde, půjdou ony za ním. Nepochyboval o tom, že jsou jimi kontaminovány všechny lesy, louky, pole a přítomnost člověka s nízkým indexem v nich budí rozmnožovací reflex.

Je to skutečně ten pravý prostředek, jak člověka donutit, aby sám sebe přiměl ke střídmějšímu životu?

Nacpal si silnou vrstvu vaty do uší a s odporem vyhodil z okna kuličku, která se mu připletla do krabice s vatou. Pak ulehl do postele a strčil hlavu pod peřinu. Dlouho však nemohl usnout, a tak měl dlouhé hodiny čas uvažovat o tom, co podniknout dál. Podařilo se mu usnout dřív, než dospěl k nějakému kloudnému rozhodnutí.

Vzbudil se pozdě. Krávy potřebovaly podojit. Poznal, že když si nevyndá vatu z uší, ujde tomu všudypřítomnému šepotu, ale nebylo mu to nic platné, protože hned ve stáji narazil na kuličku, která mu blikla do očí rozsvíceným nápisem. 100.35. Samozřejmě, index šel dolů. Jako by ty potvory věděly, že neslyší, a tak na něj začaly ze všech stran svítit.

Podožil krávy, naložil konve na vůz, a vešel do kuchyně. Ano, teď měl vždycky ve zvyku, nalít si sklenici rumu, a pak zapálit pěkně silné cigáro. Jak on to říkal ten Merano? Střídmě, vystříhat se všech drog? Zkusil to. Cigára hodil do kamen, celé čtyři krabičky, a slivovice i rum vylil na záhon. Pak zapráhl Ferdu a odvezl mléko do mlékárny. I když tam byl pozdě, ještě mu ho vzali. Cestou nakoupil čtyři brožurky pojednávající o zdravé výživě a zdravém způsobu života. Doma je pročetl, pak se znovu, tentokrát pěšky, vydal k hokynáři, přes les, a nakoupil spoustu zdravé

makrobiotické stravy. Nedůvěřivě převracel v rukou krabičku s celozrnným chlebem, pak se do něj pustil a divil se, jak může existovat nějaká strava bez chuti. Nakonec sežvýkal jen dva plátky a měl dost. Přesto se rozhodl, že vytrvá. Vyhodil všechny masové konzervy vysypal cukr, pytlíky s moukou i krupicí. Utrhl na zahradě dvě hlávky zelí a zkonsumoval stanovenou dávku vitamínů. Sice ho neuklidnilo, že jeho index poklesl na 100.34, ale domyslel si, že kladná reakce nemůže být bezprostřední. Pil jen čistou vodu, i když s nesmírným odporem, a nedopřál si ani deci mléka, jehož mu denně rukama procházelo nejméně sto padesát litrů. Po obědě se dal do práce. Naštípál dříví, až v kůlně nezbyl ani špalíček, a dokončil pletí zahrádky. Tentokrát ji rovněž zalil, přestože tušil, že v noci přijde déšť, ale práce mu začala působit potěšení. Věděl, že s její pomocí může jeho index vitality opět stoupnout.

A Luganovi se ještě nechtělo umírat.

Ráno měl index 100.33.

Pokles? Proč pořád pokles? Asi málo pracoval. Opravdu málo? Dobrá, zkusí to dnes déle.

Když odpoledne spravoval dřevěný plot kolem dvorku, který to potřeboval dobře už pátý rok, a přemýšlel o tom, jak by mu teď chutnal doutník u šálku dobré kávy, uslyšel na cestičce zvuk motoru. Ovšem, jeho soused Kalvino. Teprve teď si vzpomněl, že je čtvrtek a že spolu mají, jako obvykle, domluvenou partičku domina.

"Ani nelez z auta," šklebil se na souseda Lugano. "Dneska z toho nebude nic."

"Co tě to posedlo," vysoukal ze sebe hubený Kalvino z vozu. "Ani jsem nevěděl, že tady máš nějaký plot."

"Co by. Nelíbilo se mi, jak to tady chátá."

"Tobě?" Kalvinův údiv neznal mezí. Sundal z hlavy klobouk a škrábal se na holé zarudlé hlavě.

"Topíš se ve špíně už deset let. A teď najednou..."

Vešel do kuchyně a spráskl ruce nad tím nadělením.

"Neblázni, podlaha ještě neuschla," zaskučel Lugano. "Sedni si tady venku, pod slunečník."

Kalvino se dal do smíchu.

"Snad nechceš říct, že tady někde máš schovanou ženskou. Nechci věřit tomu, že ty sám bys dokázal takhle vydrhnout podlahu. "Aha," rozesmál se ještě víc. "Tak proto ty mě posíláš pryč. Hele, kde ji schováváš."

"Žádná ženská tady není, jenom štěnice."

"Jaké štěnice?"

Kalvino Luganovi v té chvíli připadal vlezlý jako skutečná štěnice, ale uvědomil si, že na jeho index by také mohl mít vliv způsob jednání s lidmi.

"Takovéhle," ukázal Lugano na hromádku kuliček, kterou sesbíral mezi kopřivami, které před chvílí posekal. Dvorek jednoznačně prokoukl.

"Co to je?" divil se upřímně Kalvino.

"No, vem si jednu do ruky a řekni mi, co vidíš."

"S kuličkama si nehraju," zabručel soused, ale poslechl. "Hele, vono to má ciferník. Něco na něm je. Jo, tady: 111.54. Co to znamená?"

"Cože, kolik?" podivil se Lugano.

Rychle mu vzal kuličku z ruky, a pak zklamaně protáhl tvář. Pochopil, že pokud kuličku držel v ruce Kalvino, ukazovala jeho index, teď hodnota spadla na 100.31.

"Index vitality, copak jsi o tom nikdy neslyšel?"

"Jo, slyšel, ale nikdy mě nenapadlo, že by si to někdo doma měřil."

"Počkej, až na tom budeš jako já. Víš, co mi řekli?"

A vypověděl sousedovi celé své starosti.

"Hm, říkáš, žít střídme, pracovat, chovat se slušně, nekrást, to by sedělo. Ale copak ti hodnota pořád klesá?"

"Jo."

"Pak asi něco nebude v pořádku. Třeba něco neděláš správně. Třeba to chce, abys dělal něco jinýho. Třeba si taky potřebuješ zahrát karty, nebo víš co? Nejspíš domino."

Lugano mávl rukou.

"Tak to ne. On to říkal jasně. Žádná zábava. Kino, televize, tanec, nic takového. A ženské už teprve ne. To znamená ani domino."

"Hergo, tak mi nalej aspoň panáka."

"Nemám."

"Cože? Něco takového od tebe slyším poprvé."

"Jo, všechno jsem to vylil na hnůj."

"Tak už se nedivím, že ti klesá index," bručel Kalvino a lezl zpátky do vozu. "Ty ses zbláznil, a takovej jde index setsakra dolů."

Výfukové zplodiny trochu zamořily dvorek, když se Kalvino otáčel a pak bez pozdravu odjel.

A Lugano se dal do natírání plotu.

Večer klesl jeho index na 100.29.

Ráno na 100.28.

Když opět večer, celý sedřený, s bolavými zády, ale s postaveným lešením kolem chalupy, kterou hodlal znovu omítnout, pohlédl na jeden z nespočetných displejů, které kolem narůstaly rychleji než houby po dešti, poznal, že už mu asi moc času nezbývá. Hodnota zněla pouhých 100.26, Když ráno zapřahal koně a vydal se za panem Meranem, měl už jen 100.24.

"Co zase chcete, Lugano? Jsou tu i jiní, nemám čas jenom na vás."

"Ty vaše rady jsou pro kočku, pane Merano. Dělán jako vůl, piju vodu, žeru tady tenhle sajrajt, a index mi leze dolů. Podívejte se. Než jsem dojel z farmy až sem, zase klesnul vo jednu setinu."

"Radil jsem vám, abyste si vzal advokáta. Já přece nejsem povinen prověřovat, zda konáte skutečně tak, aby váš index stoupal, či zda si jen myslíte, že tak konáte. Ale pokud skutečně dodržujete všechny zásady, měl by se účinek projevit přinejmenším tak, že by se pokles zastavil. Ale jak říkám, nemám čas k tomu, abych podrobně pitval váš denní režim a vaši životosprávu. Ve městě je dostatek advokátů a vy jistě máte dost prostředků k tomu, aby..." -

"Pane Merano, já tady nejsem nikomu pro srandu. Já... Já..." Zarazil se uprostřed slova a chytil se za hrud'. Ucítil palčivou bolest.

"Co je to s vámi?" divil se Merano.

"Už nic," řekl Lugano a cítil, jak mu pot vyráží na čele. Teď je to čím dál tím častější a bolest prudší.

"Přiznejte se, váš zdravotní stav je jistě tím atributem, který snižuje váš index..."

"Ksakra, co je vám do toho?"

"Tak proč sem za mnou lezete?"

"Jo, proč za váma lezu... Až sem příště přijdu, tak vám to vysvětlím rukama."

"Tím si svůj index nezvýšíte, Lugano. Tím ne," usmíval se úředník.

Na ulici si všechno Lugano rozmyslel a pak se rozjel k doktoru Beninovi.

"Vaše srdíčko je nadranc, pane Lugano," řekl doktor, když si velmi pečlivě poslechl rámus, který vydával poškozený Lukanův orgán. "Bude to chtít léčit, dlouho léčit. Pošlu vás s tím na kliniku, tam vás dají dohromady."

"Do nemocnice? Ne, to nejde, mám krávy, koně, pole, kdo by se o to staral?"

"A kdo se o to bude starat, až vás to vaše srdíčko porazí při sebemenší námaze? Takhle se to dá vyléčit."

"Je to drahé."

"Ne moc, ostatně, myslím, že vy na to máte."

"No, to mám, to jistě," přešlapoval Lugano chvíli kolem horké kaše. "Ale, prozradte mi, jak dlouho tam budu?"

"Pokud nepřijdou komplikace, tak dva týdny."

"Dva týdny? O kolik mi za tu dobu, co tam budu ležet jako lazar, poklesne index vitality?"

"To nestojí za řeč. O pět, možná o Šest..."

"Vy jste se zbláznil, doktore. Vy mě posíláte přímo do rakve."

"Jak jste na to přišel?"

"Copak to nevidíte?"

"Co mám vidět?"

"Za tu dobu, co jsem tady u vás, se vám tady proklatě rozmnožily štěnice. Podívejte se, tady."

Sáhl do sterilní sady náradí a vytáhl dvě kuličky, a pak se sehnul a na podlaze sesbíral další tři.

"Mám jenom 100.21. Jestli to půjde se mnou takhle dál, jsem do týdne na prkně, a vy mě chcete zavřít do nemocnice. Budu tam něco dělat?!"

"Ne, to nesmíte, samozřejmě. Ale, pane Lugano, jak jste mohl nechat svůj index tak hluboko klesnout? Samozřejmě, za těchto okolností do nemocnice... Ne, to ne. Myslím, že bude nejlépe, když to uděláme na místě."

"Co uděláme na místě?" vyděsil se Lugano.

"Přece dehumanizaci. Snad se nechcete dál trápit..."

"Vy jste se zbláznil, doktore!" "Čemu se zpěčujete, pane Lugano? Příroda si nedá poručit," vyprávěl doktor a přehraboval se v zásuvce. Když konečně našel kýžený přístroj, viděl, že je v ordinaci sám. Za Luganem tady zbyla jen zvuková vlna způsobená třísknutím dveří.

Když doma vymetl dvě stovky z kuliček z ložnice a celý rozklepaný zimnicí zalezl do postele, věděli že jeho index klesl na 100.15.

Druhý den nedělal nic, a index klesl jen o setinu. Příští den musel přece jen z postele a odvezl mléko k mlékaři. Když naskakoval znovu na vůz, cítil další bodnutí v srdeční krajině. Za ty dvě hodiny, co byl mimo domov, klesl jeho index na 100.10, a pro samé kuličky se nedalo do kuchyně vstoupit.

Pak dlouhé hodiny seděl nehybně na židli, přežvykoval celozrnný chléb, zapíjel obyčejnou vodou a přemítal, co by měl ještě udělat, aby dokázal tu cifru přece jen trochu oddálit od té magické hranice. Naslouchal svému srdci a pomalu mu docházelo, co ho čeká. Pokud neposlechne doktora Benina a nepůjde do nemocnice, zabije ho jeho vlastní srdce během týdne. Pokud tam půjde, píchne mu první lékař milosrdnou injekci okamžitě. Sám si naordinovat léky nedokáže. Před Meranovými pochopy neuteče. Nemá jediné východisko, jak se z toho dostat.

Je odsouzcenem k smrti. Společnosti se už nevyplatí. Ti, kteří budou dál žít a pracovat, nebo i lenošit, nechtějí doplácet na toho, kdo už nemůže pracovat. To je konec, Lugano. To je konec s tvou farmou. Nemáš ji ani komu odkázat. Vždyť máš jenom Ferdu.

Jeho koník zařehnal ve stáji. Ovšem, má hlad, právě tak jako on. Rozčílil se. Vstal, nasypal Ferdovi plný žlab, pak vysypal na hnůj všechn celozrnný chléb i další makrobiotické pochutiny, pomalu se dobelhal do krámu a přivezl si pořádný kus hovězího. O hodinu později se už cpal biftekem a zapíjel pravým plzeňským pivem, po obědě si s rozkoší zapálil doutníček. Když se mu zdálo, že v domě je příliš velká tma, vyšel ven a snadno zbořil vlastnoručně postavené lešení.

Ne, tenhle domek už omítku nepotřebuje. Omítku potřebuje jeho srdce, ale to brzy dostane takový obklad, že i Lugana z toho přestane bolet hlava.

Co to tady pořád šumí? Aha, to jsou ty pitomé kuličky, co říkají? Ale vždyť ono je to jedno.

Usedl do zahradního lehátka, blaženě se rozhlížel po krajině, nedbal na to, že na zahrádce bují plevel, nevadilo mu, že své plíce sytí škodlivým dýmem, klidně si ničil žaludek alkoholem, lenošil a ignoroval skutečnost, že jeho index vitality klesá čím dál tím rychleji ke kritické hranici. Cítil, že mu nikdy v životě nebylo tak dobře, a dokonce i jeho srdce dalo pokoj. Jen ty uši; zdá se, že ho začínají bolet uši, přestává pomalu vnímat zpěv ptáků i šumění listů ve větvích, a ušní bubínky jsou týrány takovým podivným písklavým zvukem, jakoby fistulkou, soustředí se na ně a najednou zřetelně slyší, jak kolem něho kdosi neustále do omrzení, jako pokažený gramofon, opakuje:

"Sto celých, nula jedna. Sto celých nula jedna."

Vstal a s neobyčejnou rozkoší kopal do kuliček, které se kolem jeho křesla začínaly množit geometrickou řadou, dělalo mu neobyčejné potěšení, když je mohl házet do studny a bylo mu do smíchu, když slyšel, jak se to smrtící Číslo odráží od vlhkých stěn, než se ozvalo příjemně znějící zasyčení.

Cítil se mladý a jako znovuzrozený.

Věděl však, co ho čeká, a vůbec mu to najednou nevadilo.

A pak je spatřil.

Snad desítka mužů v černých kombinézách. Pomalu vyrůstali za plotem jako strašáci a Lugano věděl, proč tu jsou. Věděl, že neuplyne ani jedna hodina a z té jedné setiny se stanou dvě nuly. A v tu chvíli budou mít ti pánové práci. A proč jich je tolik? Inu, proč ne, pan Merano je jistě instruoval, že pan Lugano bude asi dělat potíže...

Zatím na něj nemají právo, zatím ne. Zatím má index vitality v normě. Ale brzy tomu bude jinak. Usmíval se jim do tváře, a oni se neskryvali. Prošel kolem nich, vstoupil do stáje, a Ferda vesele zařehal.

"Hochu, ještě mi jednou posloužíš," promluvil Lugano ke svému jedinému příteli, a ten pokýval hlavou, jako by mu rozuměl.

Hodil přes něj sedlo. Ferda ten dotyk strpěl, když byli oba mladší, často se spolu projížděli po lukách a pastvinách.

"Jakýpak máš asi ty index vitality, Ferdo," meditoval Lugano, když se vyšvihl do sedla. "Tak pojď, jako za mlada."

Sehnul se, aby se vešli do dveří.

Udivené černé masky vyběhly za nimi a naskákaly do přistavených automobilů. Zastavily po stovce metrů, protože Lugano se pustil terénem, kterým nikdy žádný automobil neprojde.

Jistě, pojedou za ním, les se dá objet, budou ho pronásledovat a nedají pokoj, dokud ho nenajdou. Ostatně slyšel, jak na zem dopadají černé kuličky, které se teď kolem Lugana množily všude. V šatech, ve vlasech, v sedle.

Kolik asi zbývá času?

Nevěděl a bylo mu to jedno. Dokud sedí na koni, nedohoní ho.

Vyjel z lesa v místě, kde ho nečekali, a dostal se do města zapadlými uličkami. I k úřadu přijel zezadu.

Uvážal Ferdu k zábradlí a naposledy se s ním rozloučil. Věděl, že už se k němu nevrátí.

Pak pomalu vyšel do schodů, protože cítil, že jeho nemocné srdce zase začíná zlobit.

"Už jste tady zase, pane Lugano?" zatvářil se až otráveně pan Merano.

Tentokrát nedokázal opanovat své city.

"Ano, už jsem zase tady," řekl Lugano a cítil, jak na podlahu dopadlo nejméně pět kuliček. Merana slyšel velmi špatně, protože všechny ty kuličky se překřikovaly a vytvářely v jeho zvukovodech dokonalý chaos. "Přišel jsem vás pozdravit, na rozloučenou."

"Pane Lugano, kdybych se měl loučit s každým, kdo nedokázal žít tak, aby udržel index vitality na potřebné úrovni, nezbýval by mi čas na pořádnou práci."

"Bojím se, že vy vůbec neděláte pořádnou práci, pane Merano. S tím, co denně děláte, by měl být váš index už dávno roven nule. Copak jste nepochopil, že právě vy jste tím příživníkem, na kterýho děláme my všichni? Do té doby, než jste si mne sem pozval, jsem žil docela klidným životem a o nic jsem se nemusel starat a nikdo se nestaral o mne. Mohl jsem i docela klidně umřít, kdyby vy jste se nezačal v mých osudech šťourat. Musím vám říct, že ten váš zákon je prašivej a špinavej. Ale přesto bych vám rád nabídl ještě jeden malej obchod. Víte, nechce se mi ještě umírat, a vím, že můžete leccos zarazit. Co byste řekl tomuhle." dodal a vysypal na stůl z malé obálky nejméně sto bankovek. Na všech byla vytištěna čtyřciferná hodnota.

"Co si o mně myslíte, pane Lugano," ohradil se úředník, ale Lugano viděl, jak jeho oči zpozorněly.

"Co bych si myslel. Že vy si vezmete tady tuhle hromádku peněz a odvoláte ty svý zatracený kuličky do té doby, než mě v nemocnici dají do pořádku. Budou stačit dva týdny."

"Jak to víte, že dva týdny?" "Říkal mi to doktor, ale pak mě chtěl zapíchnout. Kvůli těm vašim kuličkám. Co říkáte mému návrhu?"

"Podívejte se, pane Lugano, mohl bych teď zavolat policii a nechat vás odvést pro pokus o uplácení úředníka. Je to ale zbytečné. Vám zbývá tak málo života, že by vás nesoudili, vás by i soudce místo procesu dehumanizoval. Pokud by se pro vás dalo něco udělat, pak..."

Na chvíli se zarazil a Lugano chápavě přikývl.

"Rozumím," a vytáhl z druhé kapsy malý váček. Na stole se objevilo padesát starožitných zlatých mincí.

"Bude to stačit?"

"Bude, pokud teď na místě sepíšete závěť a v ní mi odkážete celou farmu. Jak vidím, máte ještě deset minut čas, takže to stihneme."

"Farmu? Jak dlouho na ni míníte čekat?"

"Pokud se uzdravíte, máte před sebou ještě osm nebo deset let, to vydržím."

"Budiž, farma je vaše. Dejte sem papír."

"Tady. Tužku máte?"

"Ovšem," řekl Lugano. Udělal krok směrem k Meranovi a ten zvedl hlavu. Podivil se, jak se pohled toho venkovana změnil.

"Co chcete, Lugano?" zašeptal Merano. "Snad jsme se dohodli?"

Další krok. Stáli těsně vedle sebe.

"Lugano, nedělejte to," řekl tiše Merano. Téměř ho nebylo slyšet. "Už je to zbytečné. Vezměte si, co potřebujete, nic od vás nechci..." Luganovy ruce se zvedly.

"Proboha, Lugano, to ne... Váš index začíná stoupat, podívejte se!"

Ruce trénované desítkami let tvrdé práce sevřely ten tenký krk a zarazily přívál slov, které Luganův mozek už stejně nevnímal.

Lugano pomalu sesbíral zlato i peníze a vsunul je do kapes.

Když se rozrazily dveře a vběhlo do nich deset černých uniforem, jen roztáhl paže a řekl.

"Vezměte si mne, pánové, jsem váš."

"Moment, moment," zarazil se první z černooděnců. "Tady něco nehraje. Ovšem, pane Lugano, vy už nejste náš případ."

"Jakto, tomu nerozumím. Můj index vitality..."

"Ač tomu vůbec nerozumím, váš index vitality právě dosáhl hodnoty 140, pane Lugano. Žijte si pěkně," dodali a nechali ho o samotě s mrtvým tělem.

Stál a hleděl z okna. Viděl lidi spěchající za svými záležitostmi, cítil závany větru, spatřil první padající list. Teprve teď měl možnost pochopit, o čem pojednávala kapitola o indexu za zvláštní zásluhy.

Všichni ti lidé tam dole mají svůj index vitality, každého podle zákona čeká předčasná smrt.

Stál a uvažoval nad tím, jak by tuto společnost podobných problémů zbavil. On přišel na to, jak přežít svou smrt, ale co ti ostatní? Je to skutečně tak, že mohou přežít jen ti nejtvrdí a nejbezohlednější? Nebo nejzoufalejší?

Hleděl do mrtvých Meranových očí. Zítra ráno sem nastoupí nový úředník, stejně proradný, nemilosrdný a úplatný.

A Život půjde dál...